

Datum: 23.01.2021
Medij: Politika
Rubrika: Kultura
Autori: Milica Dimitrijević
Teme: Muzej Jugoslavije, Beograd

Napomena:
Površina: 789
Tiraž: 136023

Naslov: Uz „Alana Forda” se lakše diše

Strana: 1,14

ИНТЕРВЈУ: РОК ГЛАВАН,
колекционар

Уз „Алана
Форда” се
лакше дише

стр. 14

ИНТЕРВЈУ: РОК ГЛAVАН, колекционар

Уз „Алана Форда” се лакше дише

Ликови из стрипа – мада су били карикатуре – познати су свима нама. Свако од нас познаје неког Јеремију, Дебелог шефа, Грунфа, Боба Рока ...

Испод сакоа, на мајци нашег фотографисаног саговорника Рокa Главана извирује реченица која и на први поглед упућује на то о чему би могао да буде овај разговор, а који с њим водимо у пандемијским условима, електронски – ми у Београду, он у Љубљани. Сви који су макар једном дошли у додир са легендарним стрипом „Алан Форд” свакако су наслутили да је то и наша тема. У овом конкретном случају реч је о изложби „Алан Форд трчи почасни круг” чији је Главан аутор, а која гостује у Музеју Југославије до краја фебруара.

Како наглашава Главан, и сам колекционар стрипова, изложбу организује, поред домаћина, Институт за културу и образовање из Љубљане, у сарадњи са Националном галеријом Словеније, Италијанским институтом за културу у Београду и Југословенском кинотеком, док је поставка била један од најпосећенијих словеначких културних догађаја у 2019. Пред нама су 152 оригиналне табле из раног периода (1969–1975), када је на изради стрипа радио препознатљиви италијански ауторски двојац Роберто Равиола Магнус и Лучано Секи-Макс Бункер, као и три насловна цртежа Паола Пифарерија. Подсетимо, први број овог сатиричног стрипа изашао је у мају 1969. и већ годину дана касније придобио је наклоност публике широм тадашње Југославије.

На наше питање одакле потиче грађа на изложби, Главан каже:

– Све оригиналне табле које су изложене су из једне приватне колекције из Словеније. Колекционар је сакупио грађу више од десет година на аукцијама и галеријама у Италији. Пошто га добро познајем и пријатељи смо, причали смо о колекцији и о томе да би било добро нешто да урадимо с њом, то је био први корак. До изложбе направили смо их још пуно, пуно.

Откуд идеја за изложбени наслов?

Наравно, прва је асоцијација филм „Маратонци” по тексту Душана Ковачевича, у режији Слободана Шијана. У књизи Лазара Цамића „Цвјетарница у Кући цвећа” и сам Шијан прича да му је „Алан Форд” био узор код поетике филма, па се ту надовезује први део оглора. Али оно што је за мене још важније, а надам се

Рок Главан

На изложби се могу видети и ретка издања из колекције Маријана Матића и Марија Рељановића. У чему је њихова драж?

Двојица одличних колекционара су се придружили и изложили мали део своје велике збирке стрипова и ствари које су у вези са стрипом. Како на нашој щубљанској изложби практично није било стрипа већ само оригиналних табли, предложио сам да се нама придруже и они. Изложени су, наравно, прво италијанско и југословенско издање, па преводи стрипа на различите језике (дански, француски, грчки...), али и неке занимљиве књиге о стрипу и ствараоцима. Одлична изложбена наградња.

Детаљ са изложбе у Музеју Југославије

да је и за остале, јесте то да је ово стрип који инспирише неколико генерација и помаже нам да се пробијемо кроз свакидашњицу, политичке и друштвене глупости. То му наравно успева и то толико добро да је победник нашег времена и као такав има част и дужност да одтрчи почасни круг.

Шта у цртачко-уметничком смислу карактерише рад италијанског двојца Магнус-Бункер?

Сценариста Лучијано Секи-Бункер са својим изузетним смислом за тражење људских и друштвених недостатака и мана, као и смислом за сатиру, црни хумор, писао је одличне сценарије за овај стрип, који је баш због свега неведен још и данас актуелан. Волим да га упоредим са Молијером. У својим комедијама Молијер је стално постављао људске мане и пороке (шкртица, плашљивац, лицемерцац, новац, власт, жене, пиће...), па су због тога његови радови и сада нама блиски. Нисмо се свега тога отарасили ни у 21. веку. А исто то ради и Секи. Мада – да, увек је ту неко мада – мислим да никако не би стрип толико успео да није било одличног цртача Роберта Равијоле-Магнуса. Његов цртеж значајно подупире сценарио, на неким местима је толико снажан да су вероватно могли и да испусте коју линију текста. Помислите само на љутог Боба са вампирским зубима, ономатопеје које означавају нестанке неких ствари у шакама Сира Оливера (швис) или напор код гањања старог бицикла (пуф)... Текст и слика одлично су синхронизовани.

Онлајн разговор: стрип о ЈУ или ЈУ у стрипу

Као пратећи програм изложбе „Алан Форд трчи почасни круг”, вечерас од 19 часова сви љубитељи стрипа имаће прилику да на јутјуб каналу Музеја Југославије прате и онлајн разговор „Анатомија Алана Форда: стрип о ЈУ или ЈУ у стрипу”. Дискусију ће модерирати Лазар Цамић, стручни сарадник на изложби, а учесници ће бити Рок Главан, аутор изложбе, затим Саша Ракезић, алиас Александар Зограф, Давор Брикси и Марио Рељановић. Учесници у разговору покушаће да осветле неке од кључних тачака које објашњавају специфичан статус „Алана Форда” на овим просторима.

Постоји ли нешто што бисте, поред поменутог, издвојили као посланицу ове поставке?

Пошто изложба приказује оригиналне цртеже стрипа који су служили за штампање на њима се могу још наћи и трагови оловке, исправке текста и цртежа, линија туша али највећа посланица је у људима самимима. То је но-сталгија – оно што је остало у нама па се уз гледање тих цртежа препричавају међу посетиоцима различите анегдоте у вези са стрипом, омиљени цитати и епизоде... Све то ствара ону трешњу на врху шлага и то ми је најслађе. Али има и физичких посланица осим тога – решимо, можете да посетите највећу светску изложбу оригиналних табли овог стрипа и да се за тренутак претворите у Броја Један и седнете у његова колпа, која је послао директно из Њујорка за нашу изложбу.

На крају, шта мислите који је разлог за толику популарност „Алана Форда” на простору бивше Југославије?

Све што сам рекао чини разлоге за то, али да додам да је ту и надреална фарса, нагласно ју је Цамић, која је у великој мери присутна и у нашем животу и у хумору, па изгледа да је стрип део нас. Осим тога, ти ликови из стрипа – мада су били карикатуре – познати су свима нама. Свако од нас познаје неког Јеремију, Дебелог шефа, Грунфа, Боба Рока ... И све то је учинило да је стрип постао више наш него италијански. Ако могу још да додам – читајте „Алана Форда”, уз њега се лакше дише!

Милица Димитријевић

